

ન્યુ ગાલા અસાઇનમેન્ડ 2022

સોલ્યુશન

ધોરણ - 10 ગુજરાતી

Question Paper - 1

વિભાગ - B

(અ) નીચેનાં જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડિને ફરીથી લખો. (04)

કૃતિ

17. શીલવંત સાધુને

18. શિકારીને

19. દિવસો જુદાઈના જય છે

20. કુલદીપક થાવું કઠિન....

સાહિત્યપ્રકાર

(અ) ગાજલ.

(બ) સોનેટ

(ક) દુહે

(સ) પદ

(ઇ) ભજન

(બ) નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો:

OCEAN
કલાસીમ

OCEAN
કલાસીમ

OCEAN
કલાસીમ

OCEAN
કલાસીમ

(04)

21. ભણે નરસૈયો તેનું દરશન કરતાં, કુળ ઈકોતેર તાર્યા રે.

(ભજન, દરશન, કીર્તન)

22. રાતરાણી અકળ થી ન્હાય છે. (પવન, અકળ, સુગંધ)

23. રહેવા એ ! રહેવા એ ! આ સંહાર યુવાન !

(સંહાર, બનાવટ, કપટ)

24. દેશદીપક બનવું દુર્લભ છે. (કુલદીપક, દેશદીપક, વીર)

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો : (02)

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

25. મોહમાયા કેને સ્પર્શી શકતાં નથી ?

➤ મોહમાયા વૈષ્ણવજીનને સ્પર્શી શકતા નથી.

26. કવિની દણ્ઢિએ ભારવાળો મુગટ એટલે શું ?

➤ કવિની દણ્ઢિએ ભારવાળો મુગટ એટલે જવાબદારીવાળો

મુગટ.

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

(S) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ત્રણ-ચાર વાક્યોમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે બે) (04)

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

27. 'શીલવંત સાધુને' કાવ્યની કવિયત્રી વારંવાર નમવાનું શા માટે
કહે છે?

➤ શીલવંત સાધુમાં આદર્શ સંતના તમામ ગુણો હોય છે. એના
ચીતની વૃત્તિ પરમાત્મામાં લીન હોય છે. ગમે તેવી પરિસ્થિતિમાં
પણ એના વર્તનમાં કોઈ ફેર પડતો નથી. આવા સંત પર જ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

પરમાત્માની કૃપા વરસે છે. આથી કવિયત્રી શીલવંત સાધુને
વારંવાર નમવાનું કહે છે.

28. કાવ્યપંક્તિ સમજવો : ‘પ્રાણમાં જલન હોય ને તોયે ધારીએ શીતલ રૂપ’ !

➤ પ્રસ્તુત પંક્તિ ભાવક - આપણાને ઉદ્દેશીને લખે છ. આપણું હુદય
દરેક પણે એકસરખી સ્થિતિમાં હોતું નથી. આપણે બળતરા, દાઝ,
ગુસ્સો, કોધ, અનુભવીએ છીએ. કવિ કહે છે કે આપણે એ
અનુભવના અભિનથી સતત દાઝતા હોઈએ તોપણ વિવેક અને
સહનશીલતા કેળવીને એનો અણસાર સુધ્યા કોઈને આવવા દેવો
જોઈએ નહીં. ચંદન જેમ ઘસાય છ. તેમ સુગંધ આપે છ.

**આપણે સહેજ પણ મગજ ગુમાવ્યા વિના આપણું કાર્ય કરતા
રહેવાનું છે. આપણા વાણી તેમજ વર્તન વિરોધાભાસી ન હોવા
જોઈએ. આપણા વર્તનમાં માત્ર શીતળતાઅને પ્રેમ ની
સરવાણી વહેવી જોઈએ.**

29. કવિ ક્યાં સુધી મહુડીની છાંય તળે પડી રહેવા માગે છે?

➤ એક સારસી જે કવિને પ્રિય લાગે છે, તે ખેતરને શેઢેથી ક્યાંક

ઉડી ગઈ છે. એના ઉડી જવાથી કાવ્યનાયકને હૃદયમાં ખાલીપો

અનુભવાય છે. એમને જીવનમાંથી રસ ઉડી ગયો છે. પોતે

નિષ્ઠિય થઈ ને જીવનનાં અંત સુધી મહુડીની છાંય તળે પડી

રહેવા માગે છે.

(ઇ) નીચેના પ્રશ્નોના આઠ-દસ વાક્યોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : (ગમે તે બે)

(06)

(30) 'દીકરી' કાવ્યનો મધ્યવર્તી વિચાર સ્પષ્ટ કરો.

> 'દીકરી' ગઝલના પ્રત્યેક શેર દ્વારા કવિ દીકરીના વ્યક્તિત્વના વિવિધ પાસાંને સુંદર રીતે વ્યક્ત કરે છે. દીકરીમાં કવિને સ્વર્ગની એક - એક દેવીની ઝલક પ્રતીત થાય છે. ખડકમાંથી, વષોશી કોઈ રિલ્પ કોતરતું હોય એવું કવિને લાગે છે. જીવનમાં દીકરીનાં માન અને સ્થાનની કવિએ વાત કરી છે. જેના માણે હાથ મૂકીને આશિષ આપ્યા હતા, એ પિતાને દીકરી હાથ આપે છે,

**સહારો આપે છે, શરણાઈના સૂર સાંભળી લગ્નની ભીડમાં
પિતા કવિની આંખ ભીની થઈ જય છે. કવિએ પિતા પ્રત્યે
નિર્મળ સ્નેહનું ઝરણું રેલાવતી, શરમાળ, સુશીલ, સુખ -
ચંદનની સુગંધ તેમજ શીતળતા વરસાવતી દીકરીનું મધુર
અને વાત્સલ્યપૂર્ણ વ્યક્તિત્વ પ્રગટ કર્યું છે.**

31. કવિ શિકારીને કઈ શિખામણ આપે છે?

➤ કવિ શિકારીને પક્ષીનો સંહાર કરવાનું છોડી દેવા અંગે કહે છે. કવિ કહે છે કૃત્તિ શિકારી, તને આવી ફૂરતા શોભા દેતી નથી. સકળ વિશ્વ સંતોનો આશ્રમ છે. એમાં અનેક પ્રકૃતિતત્વોનું સૌદર્ય રહેલું છે. એમાં ફૂલો, અરણાં, વૃક્ષો છે. તું પક્ષીનો શિકાર કરીને શું મેળવીશ. એના મૃત શરીર સિવાય કશું નહીં મળે. તારે એના સૌદર્યને પામવું હોય તો જંગલમાં કયાંક છુપાઇને એ પંખીઓનાં મધુર ગિતો સાંભળ. પક્ષીએ પ્રભુનું સર્જન છે,

**તું એના મધુર ગિતો સાંભળીશ તો તુ એ પ્રભુના સર્જન દ્વારા પ્રભુને
પામીશ. સૌદર્યને પામવા માટે તું સ્વયં સુંદર થા, દ્રષ્ટિ કેવળ પ્રયત્ન
કર. સૌદર્યને પામો એટલે તમે પ્રભુને પ્રાપ્ત કરો છો. સકળ વિશ્વમાં
ચોમેર આર્ડ્રતા વેરાયેલી છે, એમાં જ પરમતત્વ છે, એમાં જ
પરમાત્મા છે. આપણે એને સાથ આપીએ, એમાં જ આપણું ભલું છે.**

32. 'વતનથી વિદાય થતાં કાવ્યની વેદના તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

► વતનથી વિદાય થતાં કવિ વન, કુંગાર, નદી, વતનની કોતરો,
એતર વગેરેને આંખોથી વારંવાર મન ભરીને જોઈ લે છે. ઘરને
બંધ કરી દે છે. ફોરને પણ પોતાની કોઠારની મમતા હોય છે. તો
કવિને પોતાના વતનની કેમ ન હોય! વતન છોડી આગળ જવા
પગ ઉપાડે છે પણ પગ જાણે સાથ દેતા નથી. મહામહેનતે આગળ
વધે છે. ત્યાં રસ્તામાં વૃક્ષની કાંટાળી ડાળી આડી આવે છે. તેમ
ઇતાં જવાનું તો છે. એટલે કવિ કહે છે,

ચાલો જીવ. વહી ગયેલો સમય પાછો આવવાનો નથી. ઉપરવાસ
જવાનું જ છે એટલે અંખના આંસુને લૂધી નાખો. વીતી ગયેલા
દિવસોની યાદનો ભારો માથે લઈ ગુમાન ની જેમ આગળ વધો.
જુઓ આ કૂતરો પણ વતનની સીમ સુધી જ સાથ આપશો. ત્યાં તેમને
આભાસ થાય છે કે દૂર જાણે રિસાળ બાળકને, બે હાથ ઊચા કરીને,
તેમની બાતે મને બોલાવતી હતી.
કવિની આ બ્રમજા જ તેમની વેદનાને ઘરી બનાવે છે.

Thanks

For watching